21e Jaar. No. 141. — 's HERTOGENBOSCH. — Dingsdag 4 December 1849.

DE NOORD-BRABANTER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ABONNEMENTS PRIJS:
Voor de Stad . . . ƒ 12.
Franco per post . . » 14.

ADVERTENTIEN:
15 cents de regel.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ITALIE.

De groothertog [illegible] zijn ministerie eene amnestie uitgevaardigd. Al de misdaden van gekwetste Majesteit of andere staatkundige wandaden zijn aan de vergetelheid overgegeven en elke vervolging of veroordeeling is vernietigd.

Die wegens staatkundige misdaden in hechtenis zijn, worden onmiddellijk in vrijheid gesteld, indien zij om geene andere redenen in hechtenis moeten blijven.

De werking van het dekreet van den 26 Julij ll. heeft opgehouden.

Van de amnestie zijn uitgezonderd:

1o Zij die reeds veroordeeld, of in staat van beschuldiging zijn wegens misdaden tegen de godsdienst, door middel der drukpers begaan.

2o Zij, die deel hebben gemaakt van het voorloopig bewind, de zoogenaamde vertegenwoordiger of hoofd van het uitvoerend gezag; de leden van den ministerraad van den 8 Februarij tot den 12 April 1849, de prefekt van Florence van dat tijdstip en zij, die tot heden voorgekomen zijn als aangeklaagden in de gewone staatkundige regtsvervolging, welke voor de directie der misdaden te Florence en te Pistoye gevoerd wordt.

De amnestie steekt zich tot over de militairen uit, doch zonder hun, evenmin als aan de burgerlijke ambtenaren, aanspraak te geven, om in hunne bedieningen gehandhaafd te worden.

Al de regten van derden worden voorbehouden.

ZWITSERLAND.

Uit het westelijk Zwitserland word van den 20 November geschreven:

»De zegepraal, in het kanton van Geneve door de radikale kandidaten behaald, schijnt de driestheid der partij opgewekt en in de kantons van Zwitserland, alwaar zij als meester heerscht, de dwingelandij drukkender gemaakt te hebben.

»Naauwelijks eenige dagen geleden meldde ik u eene daad van verregaande onverdraagzaamheid, gepleegd tegen arme religieusen der Voorzienigheid, als onderwijzeressen een aantal plattelandsgemeenten van het bernsch Jura bewonende. Trots het volkenregt en het fransche karakter en zonder een enkel vertoog van onzen diplomatieken agent, ontvingen zij bevel, binnen vier en twintig uren het bernsch grondgebied te verlaten.

»De misdaad dier ongelukkige vrouwen was, dat zij zich met eenen heldhaftigen ijver toelegden op de zorg harer scholen en door de bevolking, die haar met smart en onder het hartverscheurendst afscheid zag vertrekken, bemind te worden. Ziehier eene daad, welke u de maat zal geven der domheid en onverdraagzaamheid van het bernsch radikalismus. Eene dezer religieusen, 78 jaren oud, moest ook de gevolgen van het uitbanningsbevel [illegible] wijking opleggen ware weinig geweest; men wilde liever haar geweten folteren en haar de verklaring afdwingen, dat zij niet meer tot eenig godsdienstig genootschap behoorde.

»De volgende daadzaken zijn van meer ernstigen aard en zullen tot de noodlottigste gewelddadigheden aanleiding geven.

»Het ruim en schoon lokaal, eertijds bewoond door den prins-bisschop van Bazel, was door de stad Porrentruy ingerigt tot het opnemen van de weezen en zieken van het distrikt. Het door het distrikt onderhouden weeshuis is geheel onafhankelijk van het gouvernement van Bern. Men liet zes Zusters van Liefde uit Frankrijk komen om de dienst der inrigting, welke 120 personen bevat, te verrigten; daartoe wendde men zich tot de Overste-generaal dier orde te Besançon en eene overeenkomst werd tusschen deze en het bestuur van het godshuis gesloten. Krachtens deze overeenkomst beheerden de Zusters van Liefde sedert bijna drie jaren het Weeshuis van Porrentruy met eenen ijver, die boven allen lof verheven is.

»Het gouvernement van Bern heeft middel gevonden om met denzelfden slag de godsdienst en de natuur, de [illegible] te treffen, door aan die religieusen het wreed bevel te geven, van tegen den 6 december 1849 het Bernsch grondgebied te verlaten. Men zal dus die arme weezen berooven van hunne zorgende moeders, hun door Frankrijk geschonken en die sedert lang al hunne liefde gewonnen hadden. Mgr de Aartsbisschop van Besançon, van dezen barbaarschen maatregel onderrigt, heeft die goede religieusen uitgenoodigd trouw op haren post te blijven, tot dat de handlangers der bernsche dwingelandij gewapend zullen komen, om haar te verwijderen en met geweld tot aan de grenzen te vervoeren.

»Andere daadzaak. De stad Porrentruy bezit een klooster der Ursulinen, aan welke, sedert meer dan twee eeuwen, de gemeente-scholen voor meisjes toevertrouwd waren. Ondanks de stappen van den stedelijken raad, ondanks de verzoekschriften der ingezetenen: catholijken, hervormden, israëliten, eenstemmig in deze zaak handelende, heeft het hooger bestuur van Bern in zijne hooge wijsheid goedgevonden, dat de inrigting gesloten zal worden en de vreemde Zusters uitgebannen. Nu, onder haar bevinden zich twee Franschen, die men alzoo, in hare ordeskleeding, tusschen twee gendarmen naar de grenzen zal vervoeren.

»En al die snoodheden worden gepleegd aan de poorten van Frankrijk, zonder eenige klagt van de zijde van onzen diplomatieken agent.

— De nationale Raad (Kamer der afgevaardigden) der federale Vergadering van Zwitserland, heeft, in zijne zitting van den 26 de beraadslaging aangevangen over het gewigtig voorstel van den heer Eytel, reeds door ons medegedeeld. Men zal zich herinneren, dat de twee eerste zinsneden strekken om den federalen Raad (het uitvoerend gezag) te verpligten om op het bureau een rapport en al de stukken neder te leggen, betrekkelijk het vraagstuk der vlugtelingen en de derde om de maatregelen te schorsen, welke door den federalen Raad genomen zijn, om de vlugtelingen te *interneren* of uit te drijven. De aanneming van het voorstel zou de bepaalde afkeuring zijn van het gedrag des federalen Raads en het ontslag van dien Raad en daarna waarschijnlijk nieuwe inwikkelingen met vreemde mogendheden ten gevolge hebben.

De twee merkwaardigste redevoeringen dier zitting zijn geweest die van den heer Eytel, die zijn voorstel ontwikkeld heeft en van den heer Druey (van Waadt) die in het breede en met veel welsprekendheid het uitvoerend gezag, waarvan hij lid is, verdedigd heeft. Doch zoo men over de uitkomst oordeelen mag naar eene stemming, welke op het einde der zitting uitgebragt is, zou men eene nederlaag voor den federalen Raad moeten vreezen. Het sluiten der beraadslaging, door de aanhangers van het laatste gevraagd, is met 45 tegen 43 stemmen verworpen. Het is echter nog niet zeker dat die 45 stemmen de oppositie vertegenwoordigen; het is integendeel waarschijnlijk, dat een aantal leden, die het voorstel willen verwerpen, evenwel verlangden, dat de beraadslaging ten einde toe gevoerd zoude worden.

DUITSCHLAND.

Weenen, 25 November. De keizer is gisteren te Linz aangekomen.

— De diefstallen nemen hier op eene onrustwekkende wijze toe. In Hongarije is het evenzeer gelegen; de generaal Haynau is verpligt geweest, aldaar de krijgswet af te kondigen. In Zevenbergen heeft de veldmaarschalk Wohlgemuth eene bekendmaking afgekondigd, dat een ieder, die valsche geruchten zal verspreiden, voor den krijgsraad zal gebragt worden.

Berlijn, 28 November. De St. Anz. van heden bevat de kieswet voor den Rijksdag.

— Er zijn groote voorzorgen genomen voor het geval dat onlusten mogten uitbarsten bij gelegenheid van het proces van den heer Waldeck. De policie-dienaren zijn geconsigneerd. De toegangkaartjes tot de teregtzitting worden tot 30 thalers betaald.

Gelukkig zijn al die maatregelen van voorzorg nutteloos geweest. Het proces is heden aangevangen, het voorkomen der stad is hetzelfde als de vorige dagen. Het plein voor het gebouw, alwaar het hof van assises zetelt, is niet meer bezocht dan gewoonlijk en zoodra er zich eenige zamenscholingen vormen, worden zij door de policie uiteen gedreven.

Men zal zich herinneren dat de heer Waldeck, even als zijn medebeschuldigde Ohm, voor de assises teregt staan, omdat zij het bestaan van een misdadig komplot, waarvan zij kennis droegen, niet aan het licht gebragt hebben.

— De minister van oorlog heeft op nieuw zijn ontslag ingediend; welligt zal het ditmaal aangenomen worden.

— Volgens eenen brief, van de grenzen van Polen geschreven, zal men bij Kalish eene vesting bouwen zoodra het slechte jaargetijde voorbij is. De Czaar zal zich eerlang naar Warschau begeven, alwaar, naar men zegt, de keizer van Oostenrijk en de koning van Pruissen hem zullen bezoeken. Drie russische legers zullen in Polen overwinteren.

Dresden 26 November, De koning heeft heden de kamers van Saksen geopend. Aan zijne troonrede ontleenen wij de volgende merkwaardige zinsneden.

»Ik zie u rondom mij vergaderd in zeer stormachtige dagen, na zeer noodlottige gebeurtenissen. Ik, die sedert eene lange reeks van jaren al mijnen trots er in stelde, om de regtvaardigheid en wet te doen bloeijen, ben gedoemd geweest, het oproer en den opstand tegen de grondwet des lands losgebroken en mijne hoofdstad aan de gruwelen van eenen bloedigen strijd overgegeven te zien. De opstand is overwonnen geworden, dank zij aan de zelfopoffering en dapperheid mijner troepen en der pruissische troepen; het vaderland is het aan haar verschuldigd, dat het aan grootere onheilen ontsnapt is.

»Maar de gebeurtenissen dier droevige dagen hebben aan mijn hart diepe, ongeneeslijke slagen toegebragt. Evenwel, ik heb niet gewankeld in mijne liefde voor mijn volk, ik ben niet verflaauwd in mijne pogingen tot zijn geluk en welvaart. Ofschoon de banier der Duitsche eenheid besmeurd is geworden door diegenen, welke poogden haar op te steken ter bescherming hunner snoode onderneming, meende ik toch dat het voor mijn gouvernement pligt was, haar niet te verlaten.

»Ik aarzelde dus niet mij aan te sluiten tot een verbond, hetwelk aan de Duitsche natie eene gelijke constitutie, aan de behoeften des tijds beantwoordende, beloofde. Ik zal voortgaan met mijne krachten aan deze edele onderneming te wijden. Doch ik zal alleen mijne taak volbragt achten, wanneer het mij bewezen zal zijn, dat het regt, welks eerbiediging alleen den duur van het nieuwe werk kan verzekeren, niet geschonden zal worden, dat ons Duitsche vaderland uit zijne nieuwe inrigting, sterk en vereenigd, en niet verzwakt en verscheurd zal opstaan en dat ons dierbaar Saksen, voor de offers welke het zoo bereidwillig tot dien prijs doen wil, de plaats zal kunnen innemen, welke het in een waar Duitsch Rijk toekomt.

Bij het vermelden der binnenlandsche aangelegenheden, zegt de koning, dat de laatste gebeurtenissen een aanzienlijk tekort ten gevolge hebben gehad en dat tot zijn leedwezen nieuwe belastingen geheven zullen moeten worden.

Bij deze rede was gevolgd [illegible]

nister Wobinson, die de verschillende door de regering ontworpene maatregelen aangeeft. Dat rapport drukt zich aldus over het duitsch vraagstuk uit:

»Het ministerie van buitenlandsche zaken moest voornamelijk zijne aandacht vestigen op het vraagstuk van het duitsche Charter. Uitvoerige mededeelingen zullen, door middel van afzonderlijke stukken, aan de Kamers gedaan worden over den gang welken het gouvernement gehouden heeft in deze gewigtige zaak en het oogpunt, waarvan het thans deswege uitgaat."

— *Frankfort* 28 November. De *Deutsche Zeit.* behelst de circulaire van de commissie van Gotha, waarvan sedert eenige dagen spraak was. Dit stuk is onderteekend door de heeren H. en M. von Gagern, Hergenhahn, Mathy en Reh. De duitsche patriotten worden daarin aangemaand, hunne pogingen te vereenigen om den Bondsstaat, welks instelling Pruissen bejaagt, te doen zegevieren over de hinderpalen, welke Oostenrijk en andere duitsche Staten het in den weg leggen.

Van eene andere zijde behelst de *Post Zeit.* een vertoog van den prins Karel de Linange over hetzelfde onderwerp. De stelsede van den prins is, dat de pogingen der duitsche patriotten moeten strekken, om de eensgezindheid tusschen Oostenrijk en Pruissen te bevorderen, door alle opgekomene hinderpalen uit den weg te ruimen; de zegepraal te bejagen der wezenlijke constitutionele vrijheden en eindelijk, zooveel mogelijk, te beantwoorden aan hetgeen men van het vereend Duitschland hopen en verwachten mag.

ENGELAND.

Londen, 28 *November*. De *Globe* meldt dat de heer Foxmaule, lid van het parlement en chef van het departement van oorlog, geroepen is om plaats in het kabinet te nemen.

— Het handelsgenootschap van Manchester heeft van den minister van financien een betoog ingediend over de nadeelen der vermenging van chicorey onder de koffij en ter voorkoming daarvan eene groote vermindering in de regten op de koffij gevraagd. Sir Ch. Wood heeft beloofd zich ernstig met die zaak te zullen bezig houden.

— Zekere heer Jenckins, die te Londen overleden is, heeft eene som van 10,000 p. st. nagelaten, welke naar den wil van den erflater besteed moet worden tot den opbouw van een ruim lokaal, bestemd tot vergaderplaats voor werklieden. De vermaarde geoloog Hall heeft beloofd, dat zoodra het gebouw opgetrokken zal zijn, hij al de voorwerpen van zijn prachtig museum ten geschenke zal geven en een onbekende weldoener heeft eene boekverzameling van 1000 deelen beloofd.

— De tijdingen uit Haiti zijn niet gunstig. Men vreest dat de nieuwe keizer Franstinus I het niet lang zal houden. Om echter zijn ingebeeld gezag te bestendigen heeft hij bij een dekreet het keizerschap erfelijk verklaard.

— De *New-Word* heeft een der kortste reizen tusschen New-York en Liverpool afgelegd. Hij heeft in zeven dagen tijds eenen weg gemaakt van 1,900 mijlen (ongeveer 650 uren van 4 kilometers.)

FRANKRIJK.

Parijs, 29 *November*. Men sprak heden ter Vergadering over onderhandelingen tusschen de hoofden der voormalige meerderheid en eenen Staatsman, die eenigen persoonlijken invloed op het Elysée heeft. Men verzekerde dat eene toenadering, waarbij de Boodschap van den 31 October in hare voorname gevolgen zou vernietigd worden, niet als onmogelijk te beschouwen is.

Met veel belangstelling werd ter beurze gesproken van een manifest in een weekblad van Londen door de prinsen van het huis van Orleans geplaatst; degenen die reeds kennis van dat stuk hadden genomen twijfelden niet, of de openhartige en gemoedelijke verzoening der twee takken van de Bourbons zou er het gevolg van zijn. Men wijdde uit over hetgeen Louis Bonaparte bij die gebeurtenissen zou doen en de spraak van *Conseil d'Etat* bragt bij om de speculatie te verflaauwen.

— Men weet dat [illegible] Heinzen, de Duitsche vlugteling, te Londen een pamflet uitgegeven heeft, waarin hij vraagt dat men twee millioen hoofden van reactionnairen zal doen vallen, om het geluk van het menschdom te bevestigen. De democratische en socialistische dagbladen van Parijs, als de *Réforme* en de *Voix du Peuple*, werpen alle deelgenootschap in zulke leerstellingen van zich af en beschuldigen zelfs Heinzen van uittarting.

— De prefekt van policie heeft de 46 gevangenen der straat Rumfort ter beschikking van den procureur der Republiek gesteld, de instructie is heden aangevangen.

— Men zegt dat nog nieuwe inhechtenisnemingen bewerkstelligd zijn ten gevolge der ontdekking in de straat Rumfort.

— De heer de Persigny zou tot buitengewoon afgezant te Berlijn benoemd zijn.

— De heer Huguenin heeft heden een voorstel nedergelegd, strekkende tot vermindering der traktementen en de afschaffing der onnoodige posten.

Een ander voorstel van den heer Prudhomme strekt om, te rekenen van 1 Januarij 1850 de renten op den Staat met eene jaarlijksche belasting van 6 pCt. te treffen.

— De gezondheid van den heer de Falloux is sedert zijn verblijf in Italie geheel hersteld; hij zal echter eerst in het aanstaand voorjaar naar Parijs terugkeeren.

— Men meldt dat de heer Malardier voormalig onderwijzer, thans volksvertegenwoordiger door de jury schuldig is verklaard, wegens geschriften, vóór zijne verkiezing uitgegeven en door het hof van assises der Nièvre veroordeeld is tot een jaar gevangenisstraf, 500 fr. boete en de kosten. Hij werd verdedigd door den heer Michel (de Bourges).

— Op den 10 december zal op het Elysée een groot diner gegeven worden, waarbij ook de vorige ministers uitgenoodigd zijn. De verjaardag van den 10 December schijnt dus bestemd te zijn tot het doen ophouden der verkoeling, welke de Boodschap veroorzaakt had.

— De wetgevende vergadering heeft voor het eerst beraadslaagd over het voorstel van den heer d'Herouil strekkende om de uitoefening van het stemregt in de gemeenten en niet meer in de hoofdplaats van het kanton te doen plaats hebben. De Vergadering heeft besloten dat dit onderwerp ten tweedenmale zou behandeld worden. Nog heeft de vergadering besloten dat het voorstel van den heer de Flavigny over den verkoop van de juweelen der kroon niet in overweging zal worden genomen.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 3 December.

Wij herinneren onze lezers dat heden bij de Nederlandsche Bank en de arrondissements-Betaalmeesters de inwisseling der stukken van 25 centen, volgens de wet van den 28 september geslagen, aanvangt en voortduurt tot 15 December, de daarin vallende Zondag uitgezonderd.

— Volgens eene aanschrijving van het ministirie van Binnenlandsche Zaken, zullen met 1 Jan. 1850 de districts-commissarissen van gouvernementswege ophouden te bestaan, terwijl het aan de gewestelijke besturen wordt overgelaten, indien tot derzelver behoud *noodzakelijkheid* bestaat voor te dragen, die ambtenaren uit de provinciale fondsen te bezoldigen.

— Op daartoe gedaan verzoek is de concessie, welke bij koninklijk besluit van 13 Junij 1850, n°. 12, aan de heeren P. Konings, J. van Herwaarden en A. Radtings, allen te Heusden woonachtig, voor eene stoombootdienst tusschen Heusden en Rotterdam was verleend, door het departement van Binnenlandsche zaken, bij resolutie van 28 dezer, overgeschreven op de heeren P. Konings en Comp. te Heusden.

Tilburg 29 *Nov*. Men verneemt, dat de Heer J. M. Aarts, tot dusver kassier, is benoemd tot directeur van het particulier domein van wijlen Z. M Willem II, te Tilburg en omstreken, en zulks in vervanging van den Heer H. B. Beckers, welke voor die betrekking als zoodanig heeft bedankt.

Oudewater, 29 *November*. Gisteren avond ten 7 ure is de diligence van Rotterdam op Utrecht, even buiten deze stad, nabij den houtzaagmolen van de heeren de Jong, ten gevolge van het breken van een der achter wielen, omgeslagen, en zijn de vier paarden met de voorwielen doorgegaan, doch zonder verdere ongelukken te veroorzaken. Van de 12 passagiers zijn slechts twee min of meer, doch niet ernstig gekwetst. Ware het ongeluk eenige oogenblikken vroeger of later geschied, het zou waarschijnlijk schromelijker gevolgen gehad hebben, doordien de diligence alsdan in het water zou zijn gestort.

Kampen 28 *Nov*. Men herinnert zich hoe eigenmagtig het Hoofdbestuur der maatschappij *Tot nut van 't Algemeen* eenige dagen geleden het waagde een ontwerp van wet op 't onderwijs in naam der maatschappij, doch buiten weten der departementen, aan 't gouvernement in te zenden. Het wakkere departement Deventer heeft 17 dezer de navolgende missive aan den minister van Binnenlandsche Zaken gerigt, en van deze handeling aan de overige departementen der maatschappij kennis gegeven.

»Het kan Uwe Exc. niet onbekend zijn, dat het hoofdbestuur der maatschappij: *Tot nut van 't Algemeen*, in de maand Junij dezes jaars, aan het gouvernement heeft ingezonden eene schets van wet op het lager onderwijs. Later heeft het gouvernement daaromtrent eene voordragt gedaan aan de Staten-Generaal en in de Memorie van Toelichting de bedenking vermeld of wel die schets van het hoofdbestuur het gevoelen der maatschappij zelve, zoo als die door hare departementen wordt vertegenwoordigd uitdrukte. Die bedenking was gegrond; en ten einde eene verkeerde gevolgtrekking tegen te gaan, is het departement Deventer dier maatschappij te rade geworden, om aan Uwe Exc. kenbaar te maken, dat die schets geheel buiten medewerking van de departement is ontworpen en goedgekeurd, en dat zij alzoo alleen kan worden beschouwd, als bevattende de denkbeelden van voormeld hoofdbestuur omtrent de inrigting van het lager onderwijs in ons vaderland." (*K. C.*)

Assen 28 *Nov*. De ex-ontvanger te B. . . . . ., J. v. d. S., die wegens een in zijne kas ontdekt tekort op non-activiteit met toelage van *een pensioen* is gezet geworden, en op welk pensioen de staat beslag heeft gelegd, heeft dezer dagen tegen zeer vele lieden acties ingesteld, als zouden deze in de betaling der belastinggelden ten achteren zijn gebleven. Hij geeft voor, deze gelden voor vele uitgeschoten te hebben. Deze daad van eenen afgezetten ontvanger baart veel opziens, te meer, daar de meesten de noodige kwitantien bezitten.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van den 29sten is ingekomen een Koninklijke boodschap ten geleide van een wets-ontwerp tot verhooging der begrooting over 1849 van de departementen van Marine en Oorlog, ter zake van den aankoop van nieuwe oorlogsmiddelen, met daarbij behoorende memorie van toelichting.

Aan de Vergadering is kennis gegeven dat door de afdeelingen tot hare rapporteurs benoemd zijn:

voor het wets-ontwerp tot vaststelling van het brievenport en tot regeling der aangelegenheden van de brievenposterij, de heeren Godefroi, Bornet, Sliecher van Domburg, Groen van Prinsterer en Meeussen;

voor het wets-ontwerp houdende nadere bepalingen omtrent het opgeheven fonds voor de proceskosten, de heeren: Dirks, Backer, van Voorst, van der Linden en Engelen, en

voor het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting voor de Algemeene lands-drukkerij voor 1850, en aanwijzing van middelen tot dekking dier uitgaven, de heeren: van Heloma, Smit, de Moraaz, van der Linden en Engelen.

De Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp omtrent den overgang in werkelijke schuld van uitgestelde schuld en kansbiljetten heeft haar algemeen verslag uitgebragt. De beraadslagingen over dat wetsontwerp zijn bepaald op Maandag den 3den December aanstaande, des morgens ten 11 ure.

De Commissie tot de verzoekschriften brengt verslag uit op de volgende adressen, als:

I. Bij monde van den heer Fokker, op een adres van J. M. de Klopper en 21 andere eigenaren te Schouwen, houdende middelen tot verbetering van de waterlozing der polders op het eiland Schouwen. — Ter griffie.

II. Bij monde van den heer Dommer van Poldersveldt, op dat van J. J. A. Weustenraad en andere handelaars te Maastricht, houdende oprigting van eene afzonderlijke directie der registratie. — Ter griffie.

III. Bij monde van den heer van Heiden van Reinestein, op dat van R. Lanting c. s., landbouwers

Tweelo en Oosterhesselen (Drenthe), verzoekende om afschaffing van de accijnsen op het gemaal, [illegible] ter griffie.

IV. Bij monde van den heer van [illegible], 1o. op dat van D. de Oude, te Middelburg, houdende aanbeveling van zijn plan omtrent eene belasting op de inkomsten; 2o. op dat van den [illegible] der afgescheiden gemeente te Hoogeveen, verzoekende om teelgen uit [illegible] van de afgescheiden gemeente; 3o. op dat van veenlieden te Wilnis en Oudhuizen, over den turf-accijns; en 4o. op dat der korenmolenaars in de provincie Drenthe, over den accijns op het gemaal. — Omtrent het eerste dier adressen wordt overgegaan tot de orde van den dag, terwijl de overigen ter griffie worden nedergelegd.

En V. Bij monde van den heer Meeussen, 1o. op een adres van de gemeentebesturen van Lith, den Dongen, St. Michielsgestel en Rosmalen, over een uitwateringskanaal van Grave naar Geertruidenberg; 2o. op dat van G. A. Soetens, te Zevenbergen, wegens de afschaffing der [illegible] van den grietenijraad van Smallingerland, over het lager onderwijs, en 4o. op dat van M. Grahay, c. s., te Maastricht, over de brievenposterij. — Al deze adressen worden ter griffie nedergelegd.

Daarna is de Vergadering gescheiden.

Latere Berigten.

(Maandag 2 December.)

De *Giornale romano* meldt dat de Paus, op voorstel van den minister van oorlog een aantal bevorderingen in het leger verleend heeft.

Het vertrek der spaansche troepen schijnt zeker te zijn. De spaansche gezant heeft bevel ontvangen, ze onmiddelijk in te schepen, zoodat tegen de helft van december geen enkel soldaat dier natie meer in de Pauselijke Staten zal zijn.

Radetzky heeft de goederen willen doen verkoopen der Lombardische edelen, welke hij oorlogsbelastingen had opgelegd, doch er deden zich geene koopers voor. Thans heeft zekere Bruck te Bremen, Frankfort, Hamburg en Triest kapitalisten gevonden, om door den lagen koop dier goederen eigen voordeel te behalen; dit plan zal echter niet opgaan, wijl de meeste dier groote grondeigenaars [illegible] zijn door verkoop bij onderhandsche akte aan [illegible] diplomaat van eene [illegible].

Te Weenen hoopte men nog altijd, dat de [illegible] beleg dier hoofdstad den 2 december opgeheven zoude worden.

De *Wiener Zeit.* beweert te weten, dat Kossuth twee millioen florijnen bij de bank van Engeland belegd heeft.

Kolosy, de moordenaar van den graaf Lamberg, heeft zijne misdaad bekend.

De *Magyar Hirlap* zegt dat de gravin L. Batthyani naar Zwitserland de wijk zal nemen, bij een harer bloedverwanten, die daar sedert jaren gevestigd is en er aanzienlijke goederen heeft aangekocht.

Rusland, zegt men, heeft, ofschoon in beleefde bewoordingen, geprotesteerd tegen de wijze, waarop Pruissen de duitsche zaken regelen wil. Men schrijft dit toe aan den invloed, welken Oostenrijk op het kabinet van St. Petersburg uitoefent.

De *Daily News* verhaalt, dat de Porte aangeboden heeft, de hongaarsche vlugtelingen naar Bagdad te zenden.

De toestand der engelsche koningin-weduwe boezemt meer en meer bezorgdheid in.

De *Bulletin de Paris* meldt: »Blijkens de depeches, van den generaal Baraguay-d'Hilliers ontvangen, is het gouvernement thans bijna verzekerd, dat de Paus, over de inzigten van het kabinet gerust gesteld en daarbij acht slaande op de vermindering van het fransche expeditie-leger, spoedig naar Rome zal terugkeeren.

De geruchten van ministeriëele verandering te Parijs schijnen meer en meer gegrond te zijn. De heer Ferd. Barrot, wiens onbekwaamheid thans erkend wordt, zou het allereerst vervangen worden.

Louis Philippe heeft, naar verzekerd wordt, volkomen afstand gedaan van alle zijne aanspraken op den franschen troon.

De fransche post-administratie zal, naar de berekening tot heden, in 1849 ongeveer 151,465,250 brieven en 100 millioen dagbladen vervoerd hebben. De opbrengst wordt geschat op 4,200,000 fr.

Dagelijks worden halen vol socialistische geschriften uit Parijs naar Savoye verzonden.

Een veertigtal opstandelingen van Junij 1848, die op het fort Hommet gevangen waren, zijn dezer dagen in vrijheid gesteld en aan hunne woningen te Parijs aangekomen.

De nationale Raad van Zwitserland heeft de twee eerste zinsneden van het voorstel des heeren Eytel verworpen met 60 stemmen tegen 30 en de derde met 68 stemmen tegen 23. Daarna heeft de vergadering met 61 tegen 23 stemmen een voorstel van den heer Heim aangenomen, luidende: »De federale Raad wordt verzocht een verslag over te leggen over de zaak der vlugtelingen en de daartoe betrekkelijke stukken mede te deelen, voor zoo ver die mededeeling zonder gevaar geschieden kan.«

(Maandag 3 December.)

Berigten uit Rome melden dat de amnestie eerlang nog uitgebreid zal worden en zich onder anderen uitstrekken op de leden der Constituante, die niet voor de vervallen-verklaring van den Paus in de wereldsche zaken gestemd hebben. Deze maatregel zou den toegang tot Rome weder openstellen voor Mamiani, Trenzio en anderen.

De *abbé* Rosmini heeft zich onderworpen aan de uitspraak der H. Congregatie van den Index, waarbij twee zijner werkjes veroordeeld worden.

Het getal der in Toskanen van de amnestie uitgeslotene personen bedraagt 38.

Men verzekert dat de Bergpartij te Parijs voornemens is de door de Hooge Vierschaar van Versailles veroordeelde volks-vertegenwoordigers weder als kandidaten bij de aanstaande verkiezingen voor te dragen.

Mengelwerk.

Een geheimzinnig Voorval.

(Vervolg van Nommer 139.)

— Laat ons nu naar boven gaan, zeide de regter van instructie, eenen scherpen blik op den beschuldigde werpende, om iets op zijn gelaat te ontdekken, bij het woord, dat hem in het bijzijn zijner slagtoffers zou voeren. Doch het gelaat van Jan nam geene uitdrukking van vrees aan, zoo als de regter verwachtte, maar teekende medelijden en smart.

— Mijn arme oom! mompelde Jan, twee tranen afwisschende en den procureur des konings, die vooruitging, volgende.

Vergezeld van eenen ontboden geneesheer, traden de procureur des konings, de regter van instructie, de commissaris van policie en Jan de kamer van den pastoor binnen, alwaar hen een ontzettend schouwspel verbeidde.

De heer Raynal, niets dan zijn hemd aanhebbende, lag op den grond in eenen grooten plas bloed; zijn hoofd en borst waren letterlijk met messteken doorkliefd. Was hij het bed uitgegaan na getroffen te zijn geweest? Was hij onder de worsteling op den grond gevallen? Niemand, behalve de dader konde zulks zeggen, en de dader was niet dáár.

— De dood moet oogenblikkelijk geweest zijn, zeide de geneesheer, na het lijk geschouwd te hebben; deze wond in de rigting van het hart is de eerste toegebragt en doodelijk; de andere slagen waren noodeloos en de moordenaar heeft die slechts toegebragt uit zekerheid of uit eene overmaat van wreedheid.

Jan stortte een vloed van tranen bij het zien van het bloedend lijk, dat hem nog daags te voren in de armen gedrukt had.

— En ik ben het, die daarvan beschuldigd word! zeide hij, voor het lijk nederknielende en eerbiedig eenen kus op het voorhoofd van zijnen oom nederleggende.

— Herkent gij den heer Raynal? vroeg de regter van instructie.

— Ja, mijnheer.

— Bekent gij de misdaad gepleegd te hebben?

— Schrijf, mijnheer, zeide Jan, zich tot den commissaris van politie wendende, dat ik, met de hand over het lijk van mijnen oom, in welks bijzijn ik gebragt was, uitgestrekt, gezworen heb dat ik onschuldig ben.

Schrijf wat de beschuldigde daar gezegd heeft, beval de procureur des konings den commissaris van policie.

— Laat ons nu het lijk der dienstmaagd Tonia zien, zeide de regter van instructie.

Men ging naar hare kamer; de vrouw droeg geene sporen van eenig geweld en lag nog te bed.

— Deze vrouw is geworgd, zeide de geneesheer, na haar aandachtig beschouwd te hebben, en die haar gedood heeft, moet zeer sterk zijn, want hij heeft haar met eene hand geworgd.

— Denkt gij dat deze man sterk genoeg is, om die vrouw op zulke wijze te dooden?

De geneesheer zag den jongeling aan.

— Toon mij uwe hand, zeide hij.

Jan gehoorzaamde.

— Druk den hals dezer vrouw met uwe regterhand.

Jan nam de helft van den hals van Tonia in zijne hand, terwijl hij het hoofd afwendde.

— Het is bijna dezelfde hand, zeide de geneesheer, en daar in zulke oogenblikken de krachten verdubbelen, zou mijnheer op die wijze de vrouw hebben kunnen worgen. Evenwel zal ik mij veroorloven te zeggen, dat zoo ik, als geneesheer, het geloven kan, ik als gelaatkundige en als mensch er aan twijfel.

— Ik dank u voor deze troostende woorden, mijnheer, zeide Jan met erkentelijkheid, en mogt ik in deze gansche zaak dezelfde onpartijdigheid vinden, welke ik tot nu toe aangetroffen heb.

En dit zeggende, wendde Jan zich tot de overheidspersonen.

— Breng ons nu naar de kamer, waar gij den nacht hebt doorgebragt, zeide de regter van instructie, en men roepe de getuigen, die Jan Raynal als den vermoedelijken moordenaar van zijnen oom hebben aangewezen.

— Wie zijn die getuigen? vroeg Jan.

— Het zijn de drie personen, die den avond van gisteren met u en uwen oom hebben doorgebragt, aan welke de heer Raynal heeft verhaald wat vroeger de oorzaak der onmin tusschen uwen vader en hem was geweest, en die hij met het doel van uw bezoek heeft bekend gemaakt; wijders een jong mensch, die heden ochtend uwen oom willende bezoeken en, op zijn herhaald aankloppen geen gehoor kreeg, de deur deed openbreken en is komen aanbrengen wat hij daar binnen aangetroffen heeft.

— En wat zal men verder met mij doen?

— Men zal u voorloopig in de gevangenis van Nimes opsluiten.

— En hoelang zal het duren eer ik teregt gesteld word?

— Een, hoogstens twee maanden.

— Twee maanden in de gevangenis! O! ik zal zoolang niet leven, zeide Jan, snikkende. Maar, mijnheer zal het mij geoorloofd zijn, aan mijne ouders berigt te geven van deze verschrikkelijke tijding; want, indien zij haar uit de dagbladen vernemen, zullen zij van schrik sterven.

— Gij kunt hun onmiddellijk schrijven, mijnheer, terwijl wij het huis zullen doorzoeken ten einde eenige bewijzen te vinden, die ons op het spoor van den wezenlijken misdadiger kunnen brengen.

Men gaf hem pen, papier en inkt en zich tusschen de twee gendarmen, die hem niet verlaten mogten, nederzettende, schreef hij aan zijne ouders de ontzettende ramp, welke hem trof.

Twee maanden na de gebeurtenissen, welke wij zoo even verhaald hebben, verscheen Jan voor het hof van assises te Nimes. De bewijzen waren zoo verpletterend, de getuigenissen zoo weinig ophelderend voor zijne onschuld, dat de ongelukkige zelf gedurende de debatten uitriep:

— Nu, God wil het zoo!

Hij werd door de gezworenen schuldig verklaard. Toen de voorzitter der gezworenen op zijne eer en geweten die uitspraak deed, zeide Jan, dat hij ook op zijn geweten en voor God die hem hoorde verklaarde onschuldig te zijn.

Hij werd ter dood veroordeeld.

Wel voorzag hij zich in cassatie, doch ook dit middel baatte hem niet. Eene maand daarna trad op zekeren ochtend de priester in zijnen kerker, hem boodschappende, dat hij noch slechts eenige uren te leven had.

Jan Raynal bereidde zich tot den dood.

— Hoe goed christen men ook zijn moge, mijn vader, zeide hij, is het wel bedroevend onschuldig te sterven en dat nog wel op mijne jaren.

— Onze Zaligmaker is ook onschuldig gestorven, antwoordde de heilige man.

De beul trad binnen met zijne dienaren.

— Verlangt gij nog iets voor uwen dood? vroeg men hem.

— Een blad papier, eene pen en inkt, antwoordde hij.

Men gaf hem wat hij verlangde, en hij schreef het volgende:

»Op het oogenblik van te sterven, vergeef ik aan degenen, die mij veroordeeld hebben, want, met de bewijzen die op mij drukken, zoude ik in hunne plaats het-

zelfde gedaan hebben. Ik zweer echter op nieuw dat ik onschuldig ben van de misdaad, welke ik met mijn leven boet en ik hoop dat de waarheid eenmaal aan den dag zal komen, tot herstelling der eer mijner nagedachtenis en van die mijner ouders.

— Jan Raynal!

— Mijn vader, zeide Jan aan den priester, bewaar dit papier; ik vertrouw het in uwe handen. Het behelst de toekomst van een man, die slechts eenige oogenblikken meer te leven heeft.

Eindelijk beklom Jan Raynal de kar, besteeg het schavot met eene kalmte, welke ... verried; en twee minuten daarna was de menschelijke geregtigheid voldaan.

De vader van Jan Raynal had op het hooren van het doodvonnis de stad verlaten, niemand wist waarheen; zijne moeder was krankzinnig geworden.

Acht jaren zijn verloopen; wij zijn in de maand October 1833.

Een schip doorklieft de zeeën, komende van Madagascar en te Manilla zullende aanleggen.

Tusschendeks in eene groote kamer, welke tot eetzaal dient en door eene groote lamp verlicht wordt, zitten vier personen rondom eene ledige tafel. Twee spelen domino; zij zijn de bevelhebber Durantin en de geneesheer Maréchal.

De derde leest, met het hoofd op de regterhand leunende terwijl zijn elleboog en zijn boek op de tafel liggen.

De vierde doet schijnbaar niets, maar is in eene zoo diepe overdenking verzonken, dat hij welligt de meeste van allen bezig is.

De bevelhebber is een man van omtrent vijf en veertig jaren, in klein scheeps-tenue, een ware zeeman met openhartig gelaat, haviksneus en witte tanden.

De geneesheer kan dertig jaren oud zijn, met al de kenteekenen van een welvarend man, zoo van hart als van maag en verstand.

Die leest is een jong mensch, die hoogstens vijf en twintig jaren oud kan zijn; zijn naam is Pascal; zijn gelaat is bleek, zijn oog, door lange zwarte wenkbrauwen overschaduwd, is volmaakt zachtzinnig; zijn mond, die tot grimlagchen gestemd is, schijnt zich alleen voor vrome woorden te openen; ofschoon hij het priesterkleed niet draagt, heeft hij reeds de kruinschering ontvangen; hij bezit al de evangelische zachtzinnigheid van eenen jongen bedienaar der godsdienst; wanneer zijne hand nederwaarts valt, om een blad van zijn boek om te slaan, moet men hare schoonheid bewonderen. Hij is in het zwart gekleed, van middelmatige grootte en schijnt eerder zwak dan sterk; zijn gelaat draagt de kenmerken eener rustige ziel en van een levendig geloof.

De laatste persoon is op eene kanapé, op eenigen afstand zijner reisgenooten gezeten of liever uitgestrekt. Hij is dertig jaren oud, doch schijnt er wel vijf en dertig te hebben; hij is groot, sterk en zijne gelaatstrekken even als zijne kleederen zijn eene verzameling van verkregene onderscheiding en aangeborene gemeenheid. De kleur van zijn aangezigt is door de zon verbrand; zijne haren zwart en effen als de vleugel van eene kraai, door de natuur gekruld en met eene bijzondere zorg onderhouden; zijn voorhoofd effen als ivoor, schoon geteekende wenkbraauwen; doordringende oogen, die den blik van anderen met eene zonderlinge beweegbaarheid ontwijken, doch ook de sporen dragen van een leven, vermoeid, niet door ligchamelijke uitspattingen, maar door eene inwendige onrust; een schoone welgevormde neus; het overige van het gelaat verborgen door eenen zwaren baard, welke bij de ooren aanvangt en niets meer laat zien dan een paar bleeke lippen en witte tanden. Ziedaar het gelaat van dien man.

Zijne handen zijn zwaar, zijne vingers vierkant, hij draagt er veel zorg voor, doch heeft ze nimmer wit of sierlijk kunnen krijgen, zij zijn half overdekt door een paar kant-doeksche *manchetten* en een diamant van groote waarde schittert aan den regter pink.

Deze man draagt een witten das, zorgeloos om zijnen hals gestrikt, een vest van engelsche stof, met groote roode, gele en groene ruiten; een dikke gouden ketting rolt ... overhand tot in den zak van zijn ..., waarin hij zijn zakuurwerk draagt; een soort van ... huis, een broek van bruin casimir, witte ... en ligte schoenen, welke den ... sierlijk te doen

zijn. Een sterke geur van muskus of amber geeft op de wijze der bewoners van de ... aangenomen, ...

Is deze man goed of boos, ... Zijn die bleeke lippen, die ... ondoordringende gelaatstrekken, welke men ... speurt, het gevolg van geledene rampen of van hooge vierde hartstogten? Is hij een ... mensch, of een ... Nu eens schijnt de ... uit eene verzamelplaats van gal voort te komen, dan weder ... niets is beweeglijker dan zijn gelaat.

Zeker is het dat die man, goed of kwaad, geen gewoon mensch is.

(*Vervolg hierna.*)

Advertentien.

FABRIJK VAN CONSERVES DE BOUILLON.

M. GOULMY.

CONFITURIER DISTILLATEUR

TE 's BOSCH.

Heeft de eer zijne geachte begunstigers in wier aandenken bij zich bij voortduring bevelende te brengen dat ter gelegenheid van het *St. Nicolaas Feest*, zijn Magazijn als voorgaande jaren zal voorzien wezen van alle Artikelen tot zijn vak behoorende; hetzelve zal geheel verlicht en versierd zijn met een gezigt, voorstellende *een der schoonste streken van Italië.* Even als in vorige jaren zal men den avond van den 5 December, vijftig cents voor een kaartje betalen, hetwelk voor de voorwerpen die men koopt in betaling aangenomen wordt. ... van ververschingen, als IJS, PUNSCH, LIKEUREN en GEBAKKEN zullen voorhanden zijn, CONSERVE DE BOUILLON, TRUFFELS, TERRINES DE FOIES GRAS.

VERKOOPING VAN

BOOMEN.

A. VERHAGEN, Notaris, te St. Michiels-Gestel, zal in het

Openbaar Verkoopen:

Op *Maandag den 10 December* 1849 voor den Hoog Welgeboren Heer H. Baron DE SENARCLENS DE GRANCY

55 Koopen

ZWARE KANADASCHE BOOMEN,

bekwaam voor PLANKEN en KLAMP-HOUT, staande op HAANWIJK onder *St. Michiels-Gestel*, nabij de rivier de Dommel en den Grindweg.

Op *Dingsdag den 11 December* 1849 voor Mejufrouw de Wed. W. J. LIEM VAN LEEUWEN, aan de Halsche Barriere en den Zandweg

30 Koopen

ZWARE EN LANGE KANADASCHE BOOMEN,

geschikt voor PLANKEN en KLAMP-HOUT, staande bij haar huis, op den Straatweg en aan den Essche Stroom.

Op *Woensdag den 12 December* 1849 voor de Kinderen ... te *Gemonde*, op ...

26 Koopen

WILGEN EN ABEELEN KLOMPHOUT,

Voorts een groote partij

EIKEN MASTEN EN BERKEN BOOMEN,

aldaar staande.

Telkens des voormiddags ten 10 ure te beginnen.

De Notaris DE JONG, te St. Oedenrode zal ten verzoeke van ... VAN LAAR op *Dingsdag den 11 December* 1849, des morgens om 10 uur,

PUBLIEK VERKOOPEN:

150 STUKS ZWARE

Eikenboomen,

geschikt voor ... staande te Son, ... M. O. ... KEMPS ... MERBHOUT (staande te *St. Oedenrode* ... de Sloef.)

Bij *J. HAGENS* in de Ridderstraat is heden wederom getrokken in de VIJFDE KLASSE

de Kapitale Prijs VAN

f 10,000

op Nommer 11,564.

BORSTKWALEN,

verouderde hoest, verkoudheden, koude, aamborstigheid

WORDEN DOORGAANS GENEZEN DOOR DE

Pillen van Holloway.

Dit uitmuntend geneesmiddel wordt algemeen erkend, een zeker herstel te bewerken, bij borstkwalen, zwaren hoest, verkoudheden, koude en over het algemeen bij alle gevallen waarbij de borst is aangedaan. Lijders van dien aard behoorden onmiddellijk hunne toevlugt tot de HOLLOWAY'S PILLEN te nemen. Eenige matige dosis van dezelve zal reeds spoedig verligting verschaffen, en, indien men vervolgt, zal men daarmede voortgaat, eene volkomene genezing bewerkstelligen. Ook bij de zoo kwaadaardige ongesteldheid en zoogenaamde *Griep* (influenza) zal men eene spoedige verligting gevoelen door de inwrijving van de Zalf van Holloway (des 's morgens en 's avonds) op de borst, en ...

3,30, f 8,15, f 15,90, f 23,90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij H. VAN DEN GOORBERGH, te *Breda*; bij J. DE VERLINDEN, te *Bergen-op-Zoom*; en bij J. STRAATMAN, Hoofddepothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen* Strand 244 HOLLOWAY'S etablissement.

BEURS VAN PARIJS.

1 December.

3 pCt.	56.95	57.10
5	89.70	89.80
Fr. Bank	2395	2400
Rom. Eff.	[illegible]	80¼

BEURS VAN AMSTERDAM.

1 December.

W. S. 2½ pCt. 58¾. Dito 3 pCt. 68. Certific. 4 pCt. 82¾. Ardoins 8⅝ ... Oude Russen 104¾.

GRAANMARKT TE 's BOSCH.

[illegible]

Rogge	[illegible]
Boekweit	3.75 — 4.15 — en 4.35.
Haver	2.00 — 2.35

OPGAVEN van de HOOGTE der Rivieren DE MAAS te GRAVE en van de DIEZE ... 's BOSCH ...

DATUMS	MAAS te GRAVE Boven AP.				DIEZE te 's BOSCH Boven O.		Onder O.	
Dec.	ell.	d.	ell.	d.	ell.	d.	ell.	d.
1	6	44	»	24	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
2	6	51	»	10	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
3	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

... de O. te 's Bosch ... 4 ... 11 duim boven ...

Bij de Wed. D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch.